

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Πόλεμος (αιτιολογικές και τελικές προτάσεις)»

Συγγραφή: ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΗΤΣΩΝΗ

Εφαρμογή: ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΝΤΩΝΟΓΙΑΝΝΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πόλεμος (Αιτιολογικές και τελικές προτάσεις)

Εφαρμογή σεναρίου

Γεωργία Αντωνογιάννη

Δημιουργία σεναρίου

Φωτεινή Μητσώνη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

2ο Γυμνάσιο Χαλάστρας, Θεσσαλονίκη

Χρονολογία

Από 02-10-2015 έως 26-10-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

5η ενότητα: Ειρήνη – Πόλεμος (Α΄ Μέρος: Εισαγωγικά κείμενα, Β΄ Μέρος: Τελικές και αιτιολογικές προτάσεις και Ε. Μέρος: Δραστηριότητες Παραγωγής Λόγου)

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας (με διαδραστικό πίνακα),

εργαστήριο πληροφορικής

Εκτός σχολείου: κινητά τηλέφωνα μαθητών

II. Εικονικός χώρος: [Twitter](#)

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές δημιούργησαν προσωπικούς λογαριασμούς στο [Twitter](#) (κατά δυάδες). Χρησιμοποιήσαμε τον διαδραστικό πίνακα και το εργαστήριο πληροφορικής. Οι μαθητές δεν ήταν, αρχικώς, εξοικειωμένοι με τη χρήση του συγκεκριμένου μέσου κοινωνικής δικτύωσης όμως γρήγορα κατέκτησαν τις βασικές γνώσεις. Εκτός σχολείου συνήθιζαν να χρησιμοποιούν το κινητό τους τηλέφωνο αντί του υπολογιστή, για να εισέλθουν στο λογαριασμό τους.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Φωτεινή Μητσώνη, Πόλεμος (Αιτιολογικές και τελικές προτάσεις), Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

- Από τις δραστηριότητες που προτείνονται στο υποστηρικτικό υλικό των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Π.Ε. Γ΄ Αθήνας και συγκεκριμένα τις [δραστηριότητες για την «Ειρήνη και τον πόλεμο»](#).
- Από ιδέες για δραστηριότητες του συναδέλφου Μ. Καπετανή στις σχετικές συζητήσεις στο forum της διαδικτυακής πλατφόρμας [«Διάλογος: Διαδικτυακή κοινότητα εκπαιδευτικών»](#), που αφορούσαν στη σύνταξη σεναρίων.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αρχικά οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες των δύο ατόμων (σε μια ομάδα ήταν τρεις οι μαθητές) και στη συνέχεια η καθεμιά ομάδα δημιούργησε λογαριασμό στο διαδικτυακό Twitter. Ως τότε κανένας μαθητής/τρια δεν είχε λογαριασμό σε αυτό το μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Μέσα από εκεί αναζήτησαν, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά, δημοσιεύσεις σχετικές με τον πόλεμο. Αναζήτησαν άρθρα και φωτογραφίες μέσω αυτών των tweets και «τουιτάραν» (ας επιτραπεί ο όρος, αφού αυτό είναι το ρήμα που χρησιμοποιείται για να περιγράψει αυτή τη διαδικασία) τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους. Στη συνέχεια, απάντησαν στα φύλλα εργασίας και δημοσίευσαν σύντομα κείμενα, στον περιορισμένο χώρο μιας δημοσίευσης στο Twitter, που σχολίαζαν τα links, που τους δόθηκαν στα φύλλα. Όλοι οι μαθητές/τριες είδαν τις δημοσιεύσεις (tweets) των συμμαθητών τους και τις σχολίασαν. Στο τέλος, οργανώθηκε αγώνας λόγου με θέμα: *«Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει στη διαπαιδαγώγηση των μαθητών του, ώστε να οικοδομηθεί μια κοινωνία χωρίς πολέμους;»*. Οι μαθητές ενώθηκαν σε δύο ομάδες. Η κάθε ομάδα απορρόφησε δύο υποομάδες της προηγούμενης φάσης. Αποφάσισαν να χωριστούν σε αγόρια – κορίτσια. Τέσσερις μαθητές αποτέλεσαν ξεχωριστή ομάδα – την ομάδα των κριτών που θα συντόνιζε τον αγώνα λόγου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τη συντάκτρια, «το σενάριο βασίζεται στη θεωρία του κοινωνικοπολιτισμικού κονστρουκτιβισμού, σύμφωνα με τον οποίον η γνώση κατασκευάζεται από τους ίδιους τους μαθητές, με την ενεργό αλληλεπίδρασή τους σε ανοιχτά μαθησιακά περιβάλλοντα. Οι μαθητές, διερευνώντας τον κόσμο γύρω τους,

οικοδομούν τη γνώση σε σχέση με τις εμπειρίες και τη συνεργασία τους με τους άλλους (Κουνέλη 2008: 34). Το σενάριο έχει ως άξονα την ένταξη διαδικτυακών περιβαλλόντων Web 2.0 στην πρακτική του καθημερινού μαθήματος. Το διαδίκτυο γίνεται χώρος συνάντησης και διαλόγου των μαθητών, σχολιασμού απόψεων, καταγραφής και διαμοιρασμού της γνώσης. Μέσα από το Twitter, ή οποιοδήποτε παρόμοιο περιβάλλον, οι μαθητές συναντιούνται και επικοινωνούν (ό.π. :89).

Ως προς τη θεωρία των αιτιολογικών και των τελικών προτάσεων, που δεν διδάσκεται χωριστά αλλά μέσα από την κατανόηση κειμένων και την παραγωγή λόγου, βλ. Κατσαρού, Μαγγανά, Σκιά & Τσέλιου 2009: 69-70».

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Σύμφωνα με τη συντάκτρια «μέσα από την εφαρμογή του παρόντος σεναρίου επιδιώκεται οι μαθητές:

- να αποκτήσουν εμπειρία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να έχουν τη δυνατότητα ενεργού συμμετοχής σε αυτά·
- να έρθουν σε επαφή με την έννοια του πολέμου όπως αυτή καταγράφεται στην καθημερινότητά μας·
- να προβληματιστούν σχετικά με τις πολεμικές συγκρούσεις·
- να εξασκηθούν στη διατύπωση και τη δημοσίευση των απόψεών τους με τρόπο αποτελεσματικό·
- να εντοπίζουν και να διακρίνουν τις αιτίες και τις προθέσεις (σκοπούς) που συχνά κρύβονται ή και φανερά διατυπώνονται σε διάφορα κείμενα·
- να συσχετίσουν αυτά που μαθαίνουν στο σχολείο με την επικαιρότητα και τον κόσμο γύρω τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Μέσα από το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να εντοπίζουν σχέσεις αιτίας-αποτελέσματος, καθώς και σχέσεις σκοπών και σκοπιμοτήτων μέσα στα κείμενα που μελετούν·
- να διατυπώνουν τις αντίστοιχες σχέσεις σε δικά τους κείμενα, προφορικά και γραπτά.

Γραμματισμοί

Κλασικός γραμματισμός

Μέσα από το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να ασκηθούν στην πύκνωση του κειμένου και των απόψεών τους·
- να ασκηθούν στη διατύπωση αιτιολογικών και τελικών σχέσεων, συνειδητοποιώντας τις ιδιαιτερότητες κάθε διατύπωσης σε σχέση με το υποκείμενο και το μήνυμα που κατασκευάζεται·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση δευτερευουσών επιρρηματικών, και συγκεκριμένα αιτιολογικών και τελικών προτάσεων·
- να παρουσιάσουν τεκμηριωμένα επιχειρήματα και να αξιολογήσουν τα επιχειρήματα των άλλων.

Νέοι γραμματισμοί

Μέσα από το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να συνειδητοποιήσουν δυνατότητες της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης·
- να ασκηθούν στον σχολιασμό απόψεων άλλων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κόσμια και με τρόπο που να ενισχύει την επικοινωνία·
- να αξιοποιήσουν το διαδίκτυο ως μέσο πρακτικής γραμματισμού, δηλαδή ως περιβάλλον ανάγνωσης και παραγωγής λόγου, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του μέσου (Twitter) και αξιοποιώντας το κατάλληλα (εδώ: για την ανάρτηση πυκνών, σύντομων κειμένων, κυρίως σχολιαστικών).

Κριτικός γραμματισμός:

Μέσα από το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να έρθουν σε επαφή και να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα της επικοινωνίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους τρόπους με τους οποίους η επικοινωνία αυτή δομείται·
- να αναγνώσουν κριτικά μερικά από τα κείμενα που συναντούν στο διαδίκτυο, εντοπίζοντας τα φανερά ή κρυφά τους νοήματα.

Διδακτικές πρακτικές

Μέσα από το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να αναπτύξουν συνεργατικές δεξιότητες·
- να κατανοήσουν ότι για κάθε ζήτημα υπάρχουν θέσεις και αντιθέσεις και να σεβαστούν τις διαφορετικές απόψεις·
- να αξιοποιήσουν απόψεις δικές τους αλλά και άλλων για τη δημιουργία ενός γόνιμου διαλόγου».

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Οι εικόνες του πολέμου δυστυχώς δεν είναι άγνωστες στους μαθητές μας. Μπορεί οι ίδιοι να είχαν την ευτυχία να μη ζήσουν προσωπικά τέτοιο γεγονός αλλά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τηλεόραση, ιντερνέτ, μέσα κοινωνικής δικτύωσης) βρίθουν από εικόνες πολέμου. Στην εποχή μας όλοι παρακολουθούμε σοκαρισμένοι και αγανακτισμένοι τα γεγονότα στη Συρία και το προσφυγικό κύμα. Ο πόλεμος της Συρίας, λοιπόν, ήταν αυτός που γνώριζαν και που ενδιέφερε περισσότερο τους μαθητές, εξαιτίας της γειτνίασης του χώρου αλλά και των αποτελεσμάτων του (πρόσφυγες) και με αυτόν επέλεξαν να ασχοληθούν περισσότερο. Η επικαιροποίηση εξάλλου είναι πολύ σημαντική για την κατανόηση από τους μαθητές και το βιωματικό στοιχείο είναι καθοριστικός παράγοντας υποκίνησης του ενδιαφέροντός

τους. Η εφαρμογή του σεναρίου συνέπεσε με συζήτηση που είχε αρχίσει στο σχολείο μας για τη συμμετοχή των μαθητών μας σε εθελοντική δράση με στόχο την ανακούφιση των προσφύγων στην Ειδομένη του Κιλκίς.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με το [ΔΕΠΠΣ και το ΑΠΣ για τη Γλώσσα στο Γυμνάσιο](#), προτείνονται οι εξής δραστηριότητες για την επίτευξη των στόχων στη Γ΄ Γυμνασίου:

Ο μαθητής:

- «επισημαίνει, μελετώντας κατάλληλα κείμενα, τις τελικές προτάσεις ανιχνεύοντας τους τελικούς συνδέσμους «για να», «να» με τους οποίους εισάγονται. Συντάσσει δικό του κείμενο υποταγμένου λόγου εντάσσοντας και τελικές προτάσεις·
- αναγνωρίζει σε επιλεγμένα κείμενα τις προτάσεις που δηλώνουν αιτία και τις μετασχηματίζει (...). Αντιλαμβάνεται τον ρόλο των αιτιολογικών συνδέσμων και προτάσεων στην ανάπτυξη επιχειρημάτων. Συντάσσει κείμενα με επιχειρηματολογία χρησιμοποιώντας δευτερεύουσες προτάσεις διαφόρων ειδών.».

Επίσης, επιδιώκεται ο μαθητής:

- «να συνειδητοποιήσει ότι η σημασία μιας λέξης εξαρτάται και μεταβάλλεται σε μεγάλο βαθμό από τα συμφραζόμενά της. Να είναι σε θέση να αντιληφθεί τη σημασία των λέξεων ανάλογα με τα συμφραζόμενά τους·
- να διατυπώνει προφορικά ή γραπτά αιτιολογημένες κρίσεις για διάφορα θέματα που περιέχουν αφηρημένες έννοιες.»

Τέλος, σύμφωνα με το [Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Γυμνάσιο](#) (στο εξής ΝΠΣ) τίθενται ως σκοποί της διδασκαλίας οι ακόλουθοι:

Οι μαθητές:

- «να κατανοήσουν ότι εκτός από τα προφορικά και γραπτά κείμενα υφίστανται και υβριδικά κειμενικά είδη, τα οποία χρησιμοποιούνται σε ορισμένες

περιπτώσεις καθημερινής επικοινωνίας κυρίως μέσω των ΤΠΕ, ώστε να είναι σε θέση να τα αναγνωρίζουν ως τέτοια και να τα χρησιμοποιούν σε αναγνωρίσιμες επικοινωνιακές περιστάσεις και σε επικοινωνιακές περιστάσεις που αναδύονται.

- να κατανοήσουν ότι οι ΤΠΕ, μέσω των αλληλεπιδραστικών περιβαλλόντων που προσφέρουν, τους δίνουν τη δυνατότητα να γίνουν κοινωνοί και μέτοχοι στον σύγχρονο κόσμο.
- να κατανοήσουν ότι οι ΤΠΕ αποτελούν φορείς γνώσης και πληροφόρησης, ώστε να προσπαθήσουν να πλοηγούνται σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές και να αποκτήσουν δεξιότητες παραγωγής λόγου με τη βοήθεια εφαρμογών της σύγχρονης τεχνολογίας (εργαλεία επικοινωνίας, συνεργασίας, κοινωνικής δικτύωσης, μάθηση μέσω διαδικτύου κτλ.) .
- να κατανοήσουν πως τόσο η κατανόηση όσο και η παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου μπορούν να υποστηριχτούν από εργαλεία Web 2.0 παρεμβαίνοντας υποβοηθητικά στην καλλιέργεια της ΝΕ.
- οι νέοι μαθητές και μαθήτριες που ανήκουν στη γενιά του διαδικτύου και έχουν εξοικειωθεί με αλληλεπιδραστικά μέσα, να μεταφέρουν τις δεξιότητες αυτές στη μάθηση.
- να κατανοήσουν ότι κατανόηση σημαίνει ικανότητα εντοπισμού όχι μόνο των δηλούμενων αλλά και των υπο-δηλούμενων νοημάτων ενός κειμένου μέσω επανορθωτικών διαδικασιών, για να γεφυρώνουν τα χάσματα συνοχής του κειμένου· κατ' επέκταση να συνειδητοποιήσουν ότι κατανόηση σημαίνει στάση “κριτικού αναγνώστη” απέναντι στις ιδέες του κειμένου και την οργάνωσή τους.
- να κατανοήσουν ότι η παραγωγή λόγου αποτελεί προϊόν συνεργασίας, ώστε να είναι σε θέση να συνεργάζονται ισότιμα και δημοκρατικά για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των επικοινωνιακών καταστάσεων.»

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο οι ΤΠΕ αξιοποιούνται, πέρα από μέσο διδασκαλίας και περιβάλλον εργασίας, ως μέσο πρακτικής γραμματισμού. Επίσης γίνεται απόπειρα να αξιοποιηθούν στην κριτική τους διάσταση· οι μαθητές αξιοποιούν τις ΤΠΕ όχι αποκομμένα από το κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο εντάσσονται, υποπτεύονται ίσως τη μη ουδετερότητά τους, αλλά και τις αλλαγές που επιφέρουν στον τρόπο αναπαράστασης του νοήματος (Κουτσογιάννης 2012).

Κείμενα

1. [Χατζιδάκις Μ., Η Αναγκαιότητα του Πολέμου, στη συλλογή *Μυθολογία Δεύτερη*, Άγρα, 1982](#)
2. *Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου*, Κυρ, Ελευθεροτυπία ΚΥΡ, εφημ. *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, Περ. Ερευνητές, εφημ. *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. Κείμενο 1: [«Η ειρήνη δεν είναι φυσική κατάσταση \[ικοδομείται παντού και κάθε στιγμή\]» 2003](#)
3. *Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου*, Κυρ, Ελευθεροτυπία ΚΥΡ, εφημ. *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2003. [Κείμενο 2: «Λερώνει...»](#)
4. Αυγουστής Ντ. 27/8/2013 στο *Ο φιλελεύθερος*, [Η αλήθεια για τον πόλεμο της Συρίας](#) [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
5. www.tvxs.gr. 10/8/2013. [Πάνω από 200 χιλιάδες νεκροί από τον πόλεμο στη Συρία](#) [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
6. *Ημερησία*. 26/8/2013. [Συρία: Στο σημείο της επίθεσης με χημικά όπλα οι επιθεωρητές του ΟΗΕ](#) [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
7. <http://www.lifo.gr>. 27/8/2013. [Πιθανώς την Πέμπτη, η επέμβαση στη Συρία](#) [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
8. Χάρης Καλλέργης, 11/1/2008 [Το τελευταίο post του Ταγματάρχη](#) [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]

9. [Χρήστος Μιχαηλίδης, Πρόσωπα και Προσωπεία](#), εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* [4/11/2006](#) [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
 10. [www.nbcnews.com](#), 2/6/2007. **Φωτογραφία:** <http://www.nbcnews.com>, http://www.nbcnews.com/id/17013789/ns/world_news-europe/t/pact-nations-pledge-not-use-child-soldiers/#.UhayfUE3ArV [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
 11. <http://www.koutipandoras.gr> 19/8/2013. **Διεθνής Αμνηστία: «Ολική σφαγή στην Αίγυπτο»** [τελευταία προσπέλαση 23/8/2013]
 12. [www.alarabiya.net](#) 5/8/2009. **Φωτογραφία:** <http://www.alarabiya.net/articles/2009/08/05/80931.html> [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
 13. [www.lifo.gr](#) 16/8/2013. **Κάιρο: Άνθρωποι πέφτουν από την γέφυρα για να αποφύγουν τα πυρά** [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
 14. [www.theschooligans.gr](#), 7/12/2007. **Summerhill, το σχολείο που ονειρεύεσαι υπάρχει. Συνέντευξη Εράν: «The wall must fall»** [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
 15. [www.lifo.gr](#), 14/9/2013, **Η φωτογραφία της μέρας: Ένα κορίτσι από τη Συρία** [τελευταία προσπέλαση 30/8/2013]
-

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η φάση (2 διδακτικές ώρες, αίθουσα διαδραστικού πίνακα)

Το σενάριο πρότείνει οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν σε ομάδες κάποια κείμενα, στο εργαστήριο με τους υπολογιστές, και να τα σχολιάσουν. Επειδή τα κείμενα ήταν κοινά για όλους και επειδή ήταν η αρχή του πρώτου σεναρίου της σχολικής χρονιάς για το συγκεκριμένο τμήμα μαθητών, επέλεξα να παρακολουθήσουμε όλοι μαζί τις σχετικές με τον πόλεμο δημοσιεύσεις στην αίθουσα

του διαδραστικού πίνακα και κατόπιν να τις σχολιάσουμε, και πάλι, όλοι οι μαθητές μαζί.

Αρχικά, οι μαθητές μελέτησαν [το άρθρο 33](#) του καταστατικού χάρτη του Ο.Η.Ε. που ορίζει τις μεθόδους ειρηνικής επίλυσης των διαφορών των κρατών. Το ενδιαφέρον τους επικεντρώθηκε στη λειτουργία του Ο.Η.Ε. Οι ερωτήσεις γύρω από τη λειτουργία του, τα όργανά του, τα μέλη του αλλά και τους στόχους, τις μεθόδους και τη δύναμη επιβολής των αποφάσεών του ήταν πάρα πολλές.

Στη συνέχεια επεξεργαστήκαμε τις εξής πηγές του διαδικτύου (προτεινόμενες από το σενάριο): [Η αλήθεια για τον πόλεμο της Συρίας](#), [Πάνω από 200 χιλιάδες νεκροί από τον πόλεμο στη Συρία](#), [Συρία: Στο σημείο της επίθεσης με χημικά όπλα οι επιθεωρητές του ΟΗΕ](#). Επιπλέον, επειδή τα γεγονότα τρέχουν και οι προτεινόμενες πηγές του σεναρίου χρειαζόταν κάποια ανανέωση, παρακολουθήσαμε τη σύγχρονη ειδησιογραφία από το site <http://www.news.gr/kosmos/tag/7065/polemos-sth-syria.html>. Είδαμε ακόμη τα:

- <http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/219647/o-kyklos-ths-kolashs-ekei-poy-h-kthnodia-einai.html>,
- <http://www.news.gr/kosmos/alles-hores/article-wide/214787/shkose-ta-heriana-paradothei-sto-fotografo-poy-kra.html>,
- <http://www.newsbomb.gr/kosmos/news/story/624902/ekatommyria-paidia-sti-syria-de-mporoyn-na-pane-sxoleio>,
- <http://www.mixanitouxronou.gr/pagkosmia-friki-prokali-i-ikona-tou-nekrou-pediou-pou-xevrastike-sta-tourkika-paralia-kiyiyavuraninsanlik-i-anthropia-xevrastike-stin-akrogialia-o-titlos-tou-hastag-sta-mesa-kinonikis-diktiosis/>.

Περισσότερο προκάλεσε την αντίδραση των μαθητών οι φωτογραφίες των δύο προσφυγόπουλων, καθώς πολύ συχνά μια εικόνα ισοδυναμεί, όπως συνηθίζεται να λέγεται, με χίλιες λέξεις. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τα αντιπολεμικά τους αισθήματα.

Εξέφρασαν επίσης και πολλές απορίες για τις διαφορετικές θρησκευτικές ομάδες του ισλαμικού κόσμου. Για να δοθούν κάποιες απαντήσεις στα ερωτήματα τους παρακολουθήσαμε στο YouTube σχετικό βίντεο: <https://youtu.be/RvOnXh3NN9w>.

Μερικές παρατηρήσεις

Ένα σενάριο αυτού του τύπου δε μπορεί παρά να έχει άμεση σχέση με την επικαιρότητα. Ειδικά, όταν ζούμε έντονες στιγμές που σχετίζονται με το θέμα, όπως συμβαίνει τώρα με τον πόλεμο στη Συρία. Επομένως, οι προτεινόμενες πηγές αλλά και τα κείμενα πρέπει να ανανεώνονται κάθε φορά που εφαρμόζεται. Φυσικά το αρχικό σενάριο αποτελεί πηγή έμπνευσης και ένα καλό πλαίσιο δράσης και σχεδιασμού. Για να μη παρεκκλίνω πολύ από την εφαρμογή του, διατήρησα στη συνέχεια τα φύλλα εργασίας ως είχαν, αλλά έχω τις επιφυλάξεις μου γι' αυτό. Πιστεύω πως αν το εφάρμοζα ξανά θα προχωρούσα και σε άλλες αλλαγές, για να διατηρήσω το θέμα ενδιαφέρον. Τα ίδια τα παιδιά είχαν αυτή τη διάθεση καθώς επικεντρώθηκαν στο θέμα της εποχής μας – τον πόλεμο της Συρίας – και όχι γενικά σε πολεμικές συγκρούσεις.

Στο αρχικό σενάριο προβλεπόταν οι μαθητές να χωριστούν σε τρεις ομάδες: Η πρώτη ομάδα θα εκπροσωπούσε τη Συρία (που έχει τη βοήθεια της Ρωσίας στις διαπραγματεύσεις), η δεύτερη τις Η.Π.Α. και η τρίτη τον Ο.Η.Ε, που προσπαθεί να δώσει ειρηνική λύση στο θέμα. Οι τρεις πλευρές θα ετοίμαζαν επιχειρήματα και θα ακολουθούσε συζήτηση πάνω στο θέμα. Κάτι τέτοιο δεν έγινε, γιατί δεν υπήρχε καθόλου χρόνος. Και από τη συζήτηση όμως που προηγήθηκε, φάνηκε πως οι μαθητές μόνο απορίες είχαν και καθόλου βεβαιότητες. Δε θα μπορούσαν να προετοιμάσουν, κατά τη γνώμη μου, πειστικά επιχειρήματα. Επιπλέον, η εμπλοκή και των άλλων κρατών (Η.Π.Α. και Ρωσία) θα ξεκινούσε νέο κύκλο αποριών και ίσως να είναι και αδικαιολόγητη. Επέλεξα λοιπόν να μη προσπαθήσω να την εφαρμόσω σε μια επιπλέον διδακτική ώρα.

2^η φάση (μία ώρα, αίθουσα διαδραστικού πίνακα):

Οι μαθητές διάβασαν [το κείμενο 2 του βιβλίου: Σκίτσο «Λερώνει...»](#) και απάντησαν στην ερώτηση: *Γιατί γίνονται πόλεμοι;* Οι απαντήσεις τους σημειώνονταν στον πίνακα. Με δευτερεύουσες αιτιολογικές και τελικές προτάσεις εξέφρασαν την άποψη πως ο πόλεμος είναι και θέμα ανατροφής, όπως λέει το κείμενο, αλλά και συμφερόντων (οικονομικών, πολιτικών, προσωπικών) αλλά και πολιτισμικών και θρησκευτικών διαφορών.

Για να αποσαφηνιστεί περισσότερο το ζήτημα εξετάσαμε και την άποψη του Μάνου Χατζιδάκι, όπως εκφράζεται στο ποίημα [«Η αναγκαιότητα του πολέμου»](#). Οι πολλές τελικές προτάσεις αντικαταστάθηκαν με αιτιολογικές και σχολιάστηκε η διαφορά του νοήματος μετά τη διαφορετική σύνταξη. Κατά τη διάρκεια αυτής της ώρας εξετάσαμε και τη σημασία αυτού του είδους των προτάσεων στην επιχειρηματολογία.

3^η φάση (μία ώρα, στο εργαστήριο Η/Υ) (φύλλο εργασίας 1)

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε πέντε μικρές ομάδες δύο ατόμων (μία ομάδα είχε τρία μέλη). Κανένας μαθητής δε διέθετε λογαριασμό στο Twitter. Κάθε ομάδα άνοιξε τώρα ένα λογαριασμό – όλοι με ψευδώνυμο (ανήλικοι μαθητές). Η διδάσκουσα διέθετε, επίσης, λογαριασμό. Στη συνέχεια όλες οι ομάδες έγιναν ακόλουθοι των συμμαθητών τους και στήθηκε το δίκτυο επαφών. Ακολούθησε από τη διδάσκουσα επίδειξη των βασικών λειτουργιών του περιβάλλοντος.

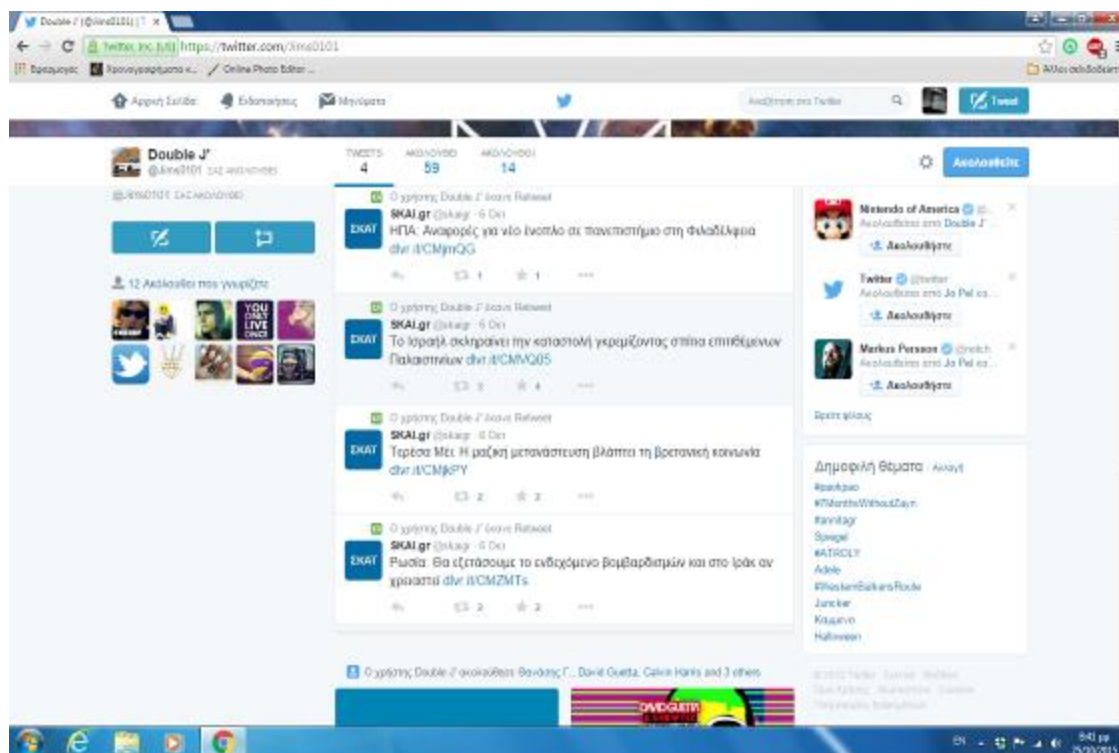
4^η φάση (ένα δίωρο, στο εργαστήριο Η/Υ) (φύλλο εργασίας 2)

Στο περιβάλλον του Twitter οι μαθητές αναζήτησαν tweets που να περιείχαν τη λέξη «πόλεμος». Στη συνέχεια επέλεξαν δύο ή τρία links που τους κίνησαν το ενδιαφέρον και τουιτάραν κάτι σχετικό με αυτά. Τέλος, κάθε ομάδα παρουσίασε στις άλλες, με λίγα λόγια, το περιεχόμενο των links που επεξεργάστηκαν.

Μερικές παρατηρήσεις

Κάποιος μαθητής ρώτησε αν θα μπορούσε να γράψει tweet με greeklish, όπως πολλοί συνηθίζουν να κάνουν στα κινητά τους και στο facebook. Αλλά και τα κείμενα που έγραψαν περιείχαν ορθογραφικά λάθη – περισσότερα από όσα συνήθιζε ο κάθε μαθητής και πιο σημαντικά, π.χ. αφτό αντί αυτό, υπερδηνάμεις αντί υπερδυνάμεις κ.ά. Στην προσπάθεια να καταλάβουμε την αιτία αυτών των λαθών, οι μαθητές ισχυρίστηκαν πως, όταν δακτυλογραφούν, δεν είναι τόσο συγκεντρωμένοι και κάνουν λάθη με τα οποία και οι ίδιοι μετά απορούν. Αφού σταλεί όμως το tweet τίποτα δε μπορεί να αλλάξει! Τέλος, πολλοί εξ αυτών δε χρησιμοποίησαν τόνους, πρακτική που όπως παραδέχτηκαν κάνουν συχνά και σε άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αλλά και στα σχολικά γραπτά τους (όλο και περισσότεροι).

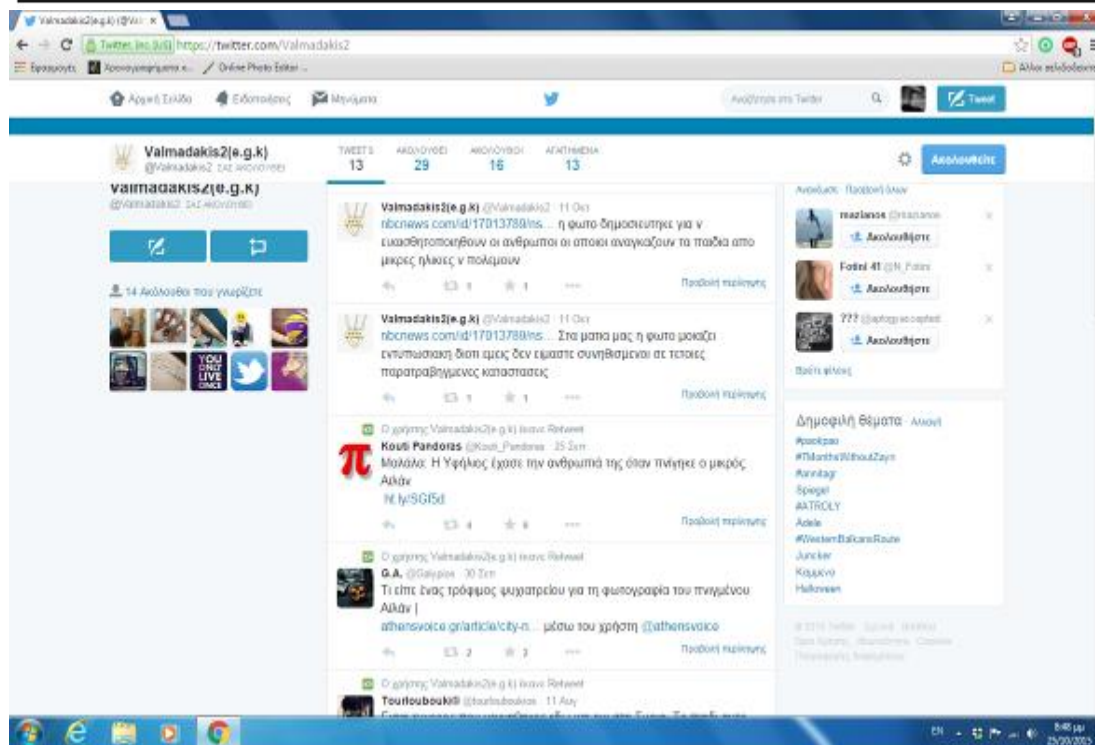

5^η φάση (ένα δίωρο + μία ώρα παρουσίαση) (φύλλο εργασίας 3)

Δόθηκε στην καθεμία από τις πέντε ομάδες (ομάδες Α, Β, Γ, Δ και Ε) το 3^ο φύλλο εργασίας. Στόχος της κάθε ομάδας ήταν να επεξεργαστεί συγκεκριμένους υπερσυνδέσμους και να συνθέσουν μερικά tweets ομαδικά. Στα tweets αυτά οι μαθητές απάντησαν σε ερωτήματα του φύλλου εργασίας χρησιμοποιώντας αιτιολογικές και τελικές προτάσεις. Στις απαντήσεις τους συμπεριλάμβαναν και το σχετικό link, προς αποφυγήν παρεξήγησης. Στο τέλος οι ομάδες παρουσίασαν τα αποτελέσματά τους.

Μερικές παρατηρήσεις

Για κάποιο λόγο οι ομάδες δεν ήταν συγκεντρωμένες και η φάση αυτή του σεναρίου δεν είχε τα αποτελέσματα που θα περιμέναμε. Οι μαθητές δεν απάντησαν σε όλα τα ερωτήματα του φύλλου εργασίας, οι απαντήσεις τους δεν ήταν πολύ πετυχημένες και γενικά παρουσίασαν στοιχεία κόπωσης. Αυτό μπορεί να ήταν τυχαίο γεγονός (δεν είναι όλες οι μέρες ίδιες!) ή να τους είχε κουράσει η ενασχόληση με το θέμα του πολέμου. Η εμπειρία από την εφαρμογή και άλλων σεναρίων δείχνει πως τα μεγάλα σε διάρκεια σενάρια στο τέλος της εφαρμογής δεν έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

6^η φάση (ένα δίωρο, στην αίθουσα της τάξης) (φύλλο εργασίας 4)

Οι πέντε ομάδες ενώθηκαν σε δύο, σε αγόρια και κορίτσια, για έναν αγώνα λόγου, ενώ μια τρίτη ομάδα, τεσσάρων μαθητών, ανέλαβε τον ρόλο των κριτών. Η σύσταση των ομάδων αποτέλεσε επιλογή των ίδιων των μαθητών. Οι μαθήτριες ανέλαβαν να υπερασπιστούν τη θέση: «*Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει στη διαπαιδαγώγηση των μαθητών του, ώστε να οικοδομηθεί μια κοινωνία χωρίς πολέμους*» ενώ οι μαθητές υπερασπίστηκαν τη θέση: «*Το σχολείο δεν μπορεί να συμβάλει, ώστε να οικοδομηθεί μια κοινωνία χωρίς πολέμους, γιατί οι πόλεμοι είναι αναπόφευκτοι*».

Κατά την πρώτη ώρα, οι μαθητές της κάθε ομάδας συγκέντρωσαν τα επιχειρήματά τους, τα κατέγραψαν και όρισαν δύο εκπροσώπους τους για τον αγώνα λόγου. Την ίδια στιγμή η ομάδα των κριτών ετοίμασε τις οδηγίες και τους κανόνες για να διεξαχθεί ένας εποικοδομητικός διάλογος, τις οποίες μοίρασε στη συνέχεια

στις δύο ομάδες. Οι ίδιοι θα ήταν διαιτητές της διαδικασίας και οι τελικοί κριτές του νικητή. Το κείμενο «[κανονισμοί](#)» με τις οδηγίες ήταν σύντομο.

Κατά τη δεύτερη ώρα, οι εκπρόσωποι μαθητές παρουσίασαν την επιχειρηματολογία τους. Επειδή οι κριτές, μετά το τέλος των αγορεύσεων, δεν είχαν αποφασίσει ακόμη, ζήτησαν από τις ομάδες να συνεδριάσουν για άλλα πέντε λεπτά και να παρουσιάσουν ένα σύντομο, καταληκτικό συμπέρασμα. Αφού έγινε κι αυτό, συνεδρίασαν και αποφάσισαν πως η επιχειρηματολογία των μαθητριών ήταν η πιο ισχυρή και πως αυτές είναι οι νικήτριες του αγώνα λόγου. Δεν υπήρξε και 7^η φάση του σεναρίου, δε διατέθηκε άλλη μια ώρα, για να συζητήσουμε τα αποτελέσματα του αγώνα λόγου και γενικότερα του σεναρίου, αλλά στο τέλος της ίδιας ώρας (της έκτης φάσης) οι μαθητές εξέφρασαν τις εντυπώσεις τους από την εφαρμογή του σεναρίου, οι οποίες ήταν καλές.

Μερικές παρατηρήσεις

Ο αγώνας λόγου άρεσε πολύ στα παιδιά και δήλωσαν πρόθυμοι να το επαναλάβουν με άλλο θέμα. Όμως από τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησαν εύκολα διέκρινε κανείς την αδυναμία τους να ανταπεξέλθουν σε αυτό. Κατέφευγαν σε επαναλήψεις και τους διέφευγαν θέματα που θα περιμέναμε, ίσως, να μπορούν να τα εντοπίσουν μαθητές της ηλικίας αυτής. Ειδικότερα, η ομάδα των αγοριών με κάποια επιχειρήματα τους ήταν εκτός θέματος, όπως σωστά εντόπισαν τα κορίτσια. Η επιχειρηματολογία είναι ένα πολύ δύσκολο ζήτημα για τους μαθητές μας.

Όσον αφορά τη διαδικασία τηρήθηκαν όλοι οι κανόνες και κύλησε πολύ ήρεμα. Πολύ καλή ήταν η παρουσία των διαιτητών-κριτών, οι οποίοι με δικαιοσύνη και αντικειμενική επιχειρηματολογία έκριναν σωστά.

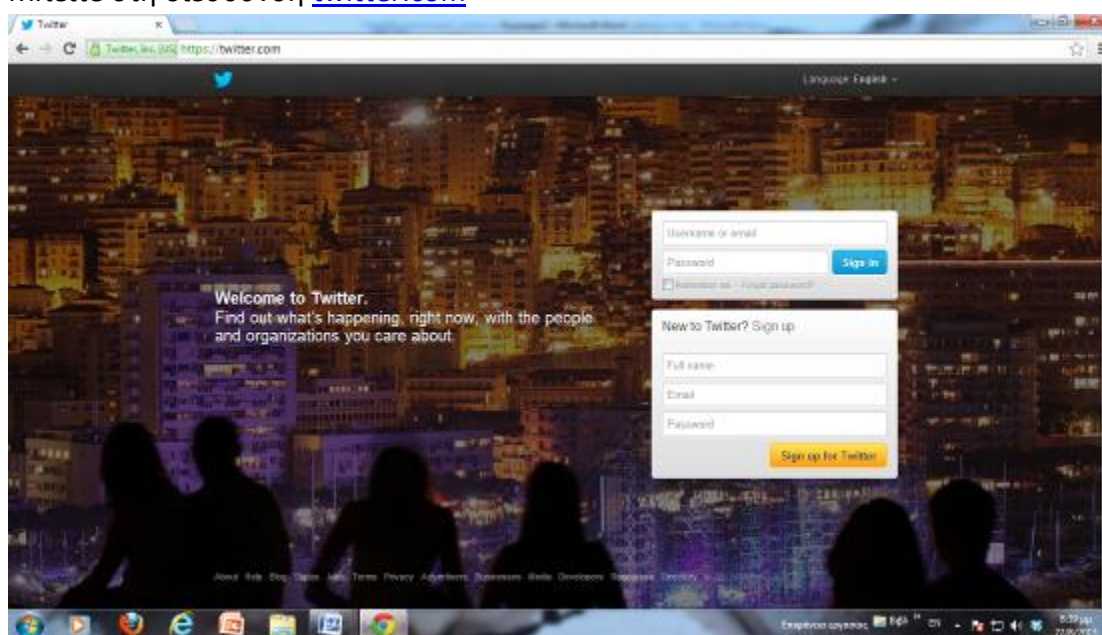

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο Εργασίας 1 (Γενικές οδηγίες για το twitter και πρώτες αναρτήσεις)

Δημιουργία λογαριασμού στο twitter: Ένας από την ομάδα θα τον φτιάξει, οι υπόλοιποι... βοήθεια!

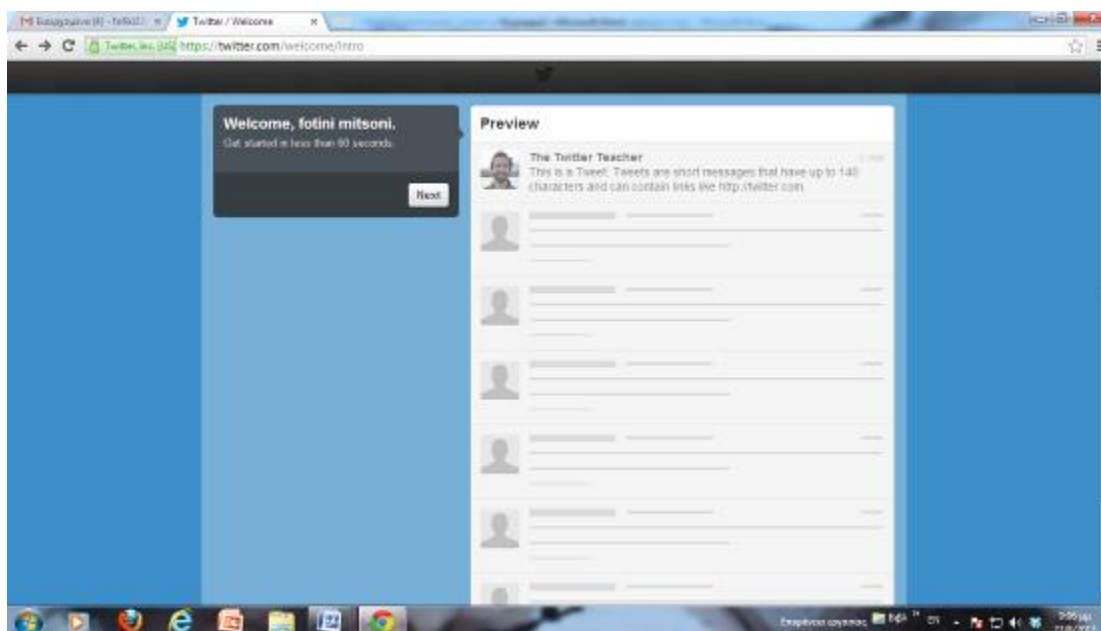
1. Μπείτε στη διεύθυνση twitter.com

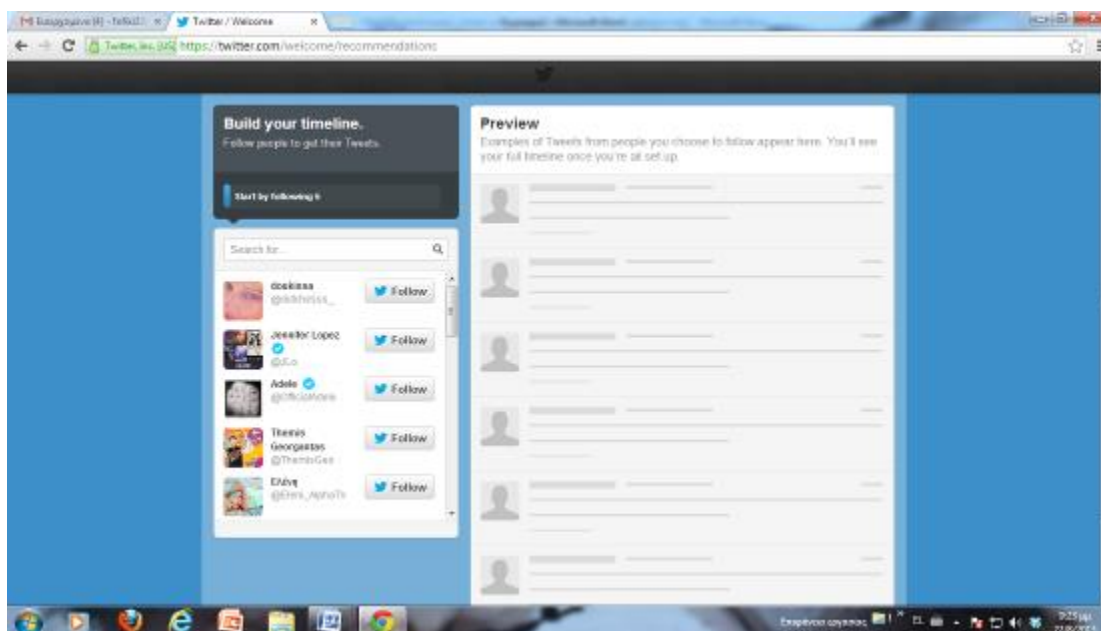
2. Συμπληρώστε τα πεδία στο κουτάκι που λέει «New to Twitter? Sign up». Δεν χρειάζεται να βάλετε το πραγματικό σας όνομα, ούτε να βάλετε το πλήρες ονοματεπώνυμό σας. Προτιμήστε ψευδώνυμα, χαϊδευτικά κλπ. Βάλτε την αληθινή σας διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σημειώστε κάπου το όνομα, το email και τον κωδικό που δώσατε. **Μην** κοινοποιήσετε σε άλλον τον κωδικό σας. Κρατήστε τον για τον εαυτό σας. Μετά, πατήστε το κίτρινο κουμπί. Ο λογαριασμός σας έχει δημιουργηθεί!

3.

Θα σας εμφανιστεί αυτή η οθόνη. Πατήστε το next.

4.

Ακολουθήστε 5 λογαριασμούς. Αν γνωρίζετε κάποιον που μπορεί να έχει λογαριασμό και σας ενδιαφέρει να διαβάζετε τι δημοσιεύει, αναζητήστε τον (στο πεδίο Search for...). Πατήστε το Next.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

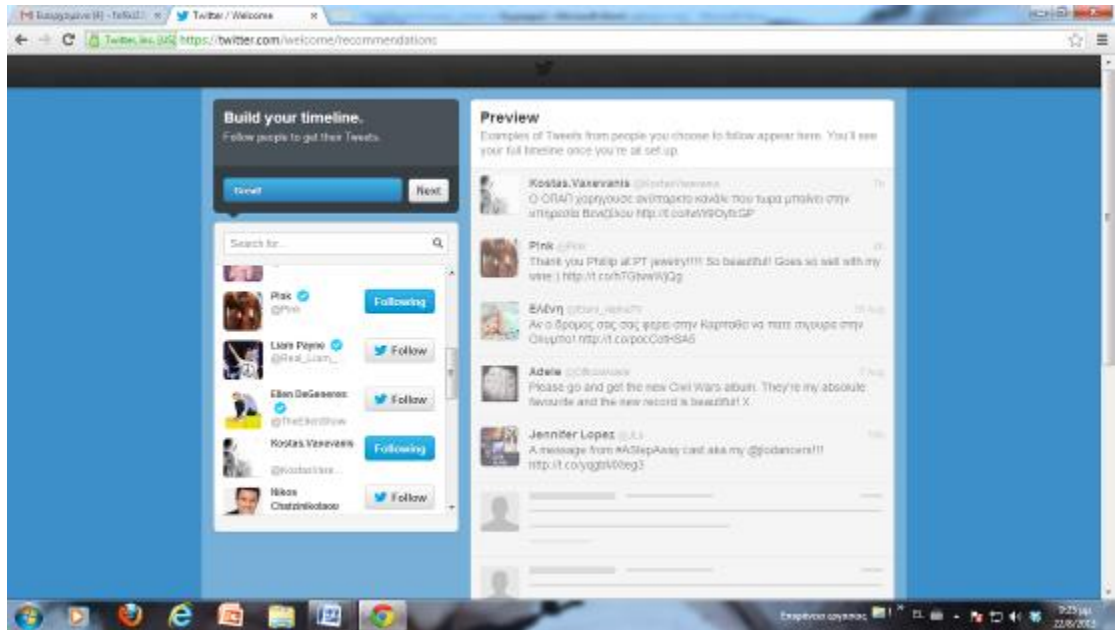

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ένδυνση στην κοινωνία της γνώσης

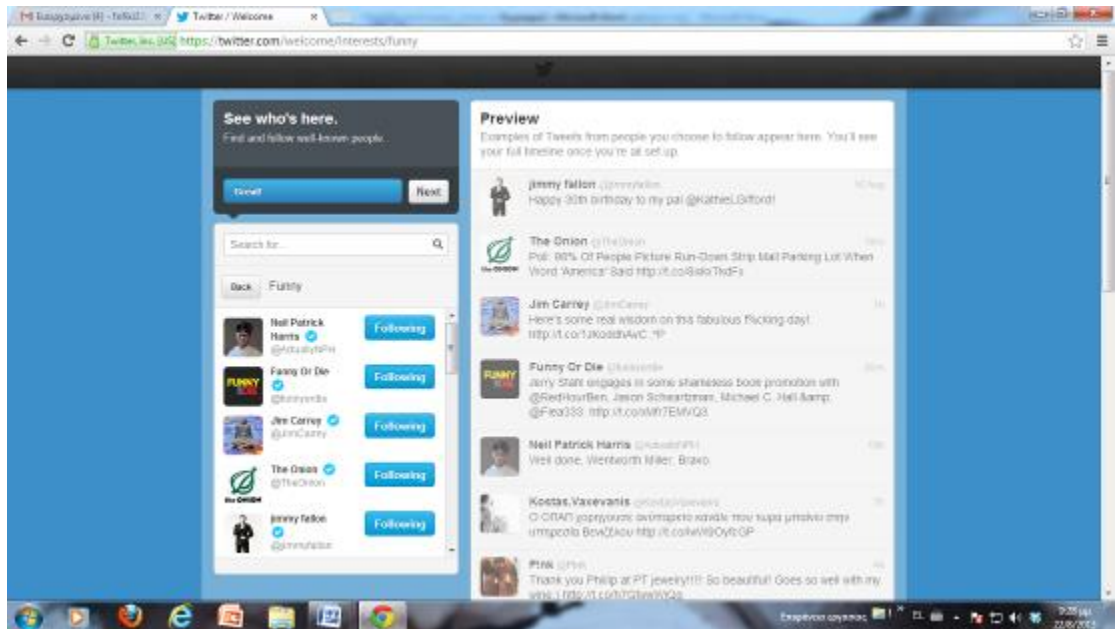
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5. Ακολουθήστε άλλους 5 τώρα! Πηγαίνετε σε κατηγορίες που σας ενδιαφέρουν... Πατήστε το Next.

6.

Το twitter θα σας ζητήσει τώρα να μπειτε στο email σας και να βρείτε επαφές σας από εκεί. Κάντε το, και προσθέστε μερικές επαφές από το mail σας. Πατήστε το next.

Θα σας ζητήσει να επιλέξετε 5 επαφές σας για να τις προσκαλέσετε στο twitter. Κάντε το και αυτό. Πατήστε το Next.

7. Ανεβάστε (upload image) μια πρόχειρη εικόνα που την έχετε ήδη αποθηκεύσει στον υπολογιστή σας (δεν χρειάζεται να είναι η πραγματική σας φωτογραφία, μπορεί να είναι οτιδήποτε σας αρέσει ή σας αντιπροσωπεύει). Γράψτε 2-3 λόγια που να σας χαρακτηρίζουν (μη δώσετε πληροφορίες που δε θα θέλατε να έχει ο οποιοσδήποτε, π.χ. την ηλικία σας, τη διεύθυνση ή το σχολείο σας). Μπορείτε να παραλείψετε το σημείο αυτό πατώντας απλώς το Skip.

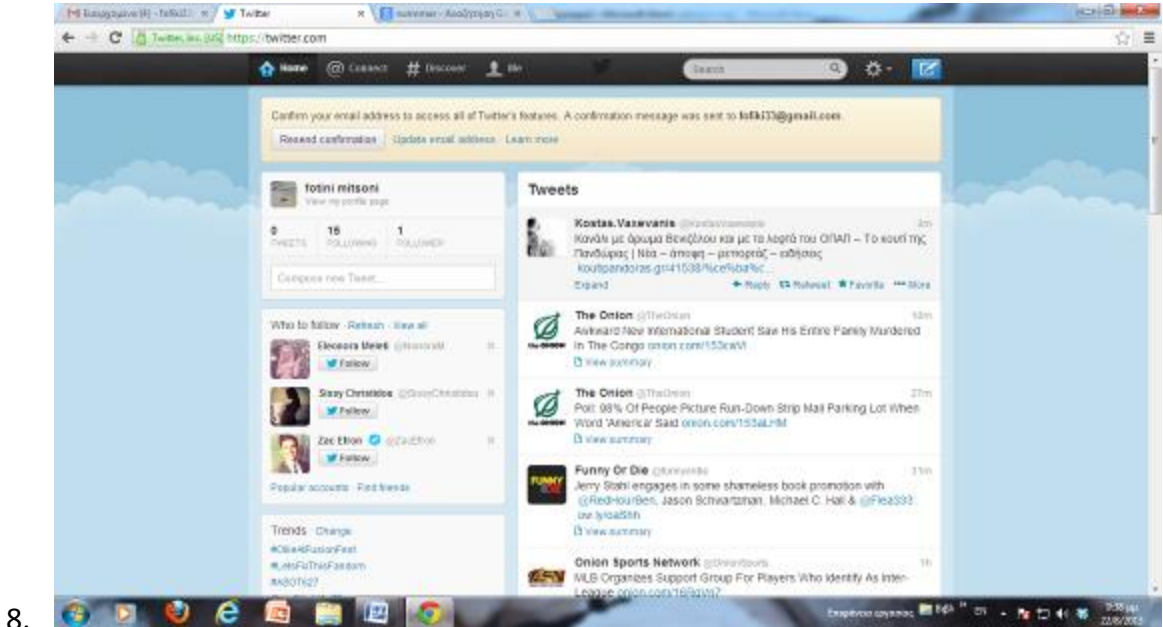
**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

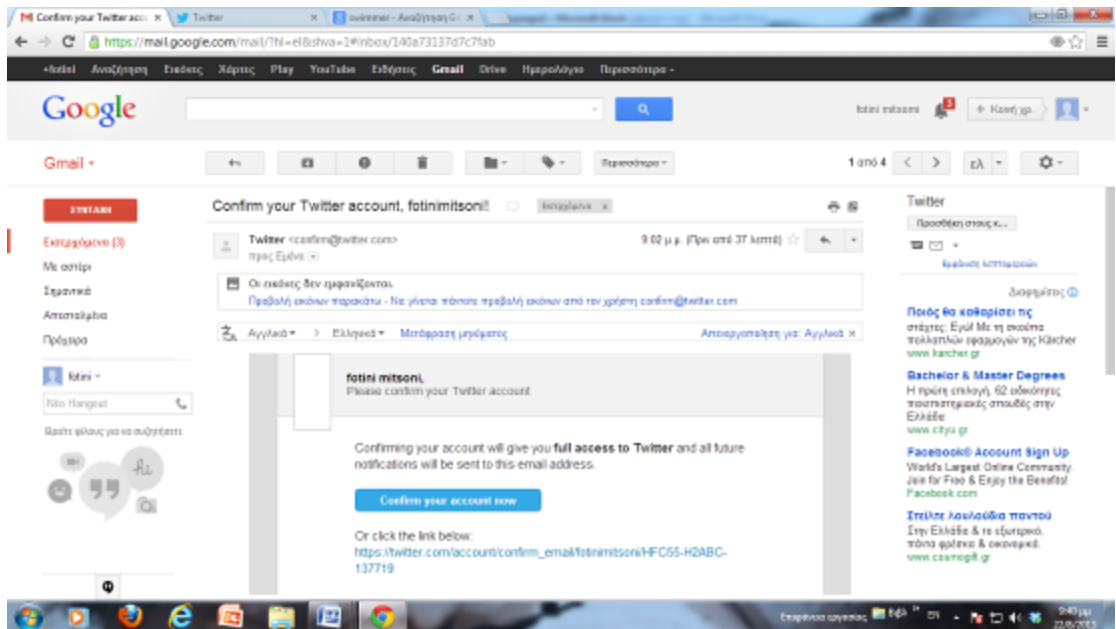
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

8. Έχετε σχεδόν τελειώσει. Χωρίς να κλείσετε την καρτέλα αυτή, μπειτε στον λογαριασμό email σας και ανοίξετε το email από το Twitter (θα σας έχει ήδη έρθει).

- 9.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Πατήστε το κουμπί Confirm your account now και δοκιμάστε να συνθέσετε το πρώτο σας tweet, πατώντας...

.... το φτερό!

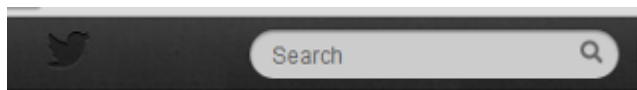
Φύλλο εργασίας 2 & 3

Αναζήτηση για tweets σχετικά με πόλεμο κλπ., παρουσίαση στην άλλη ομάδα και δημοσίευση δικών τους tweets.

Φύλλο Εργασίας 2

Αναζήτηση στο twitter: 1. Σε μικρές ομάδες (δυάδες ή τριάδες)

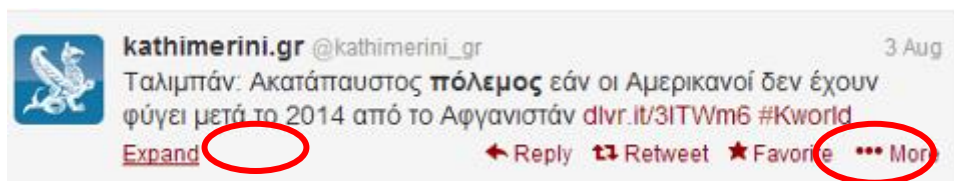
1. Αφού μπειτε και πάλι στον λογαριασμό σας, αναζητήστε (πεδίο

) tweets που να περιέχουν

τη λέξη πόλεμος.

2. Ποια από αυτά αναφέρονται όντως σε ένοπλες συγκρούσεις ομάδων ή λαών; Να επιλέξετε μερικά από αυτά τα tweets (όποια βρήκατε ενδιαφέροντα), κάνοντάς τα favorite.

3. Σκεφτείτε τώρα: Πώς αλλιώς μπορεί να αναφέρεται κάποιος σε πολέμους; Π.χ. με την ίδια λέξη σε διαφορετική πτώση ή αριθμό (αντί για «πόλεμος», γράψτε στην αναζήτηση π.χ. «πόλεμο» ή «πολέμους») ή με κάποια άλλη λέξη με παρόμοια σημασία. Δοκιμάστε να βρείτε tweets και με αυτούς τους τρόπους, tweets για τους πολέμους, και κάντε τα πάλι favorite.

4. Τα tweets που επιλέξατε θα τα βρίσκετε σε λίστα το ένα κάτω από το άλλο πατώντας Με και μετά Favorites.

5. Δείτε ποια από αυτά περιέχουν κάποιο link, κείμενο ή άρθρο ή εικόνα ή βίντεο. Ανοίξτε μερικά από αυτά τα links.
6. Τώρα επιλέξτε 2 ή 3 links που να σας κίνησαν πραγματικά το ενδιαφέρον, με θέμα πάντοτε τον πόλεμο.
7. Παρουσιάστε τα links αυτά (τα κείμενα παρουσιάστε τα περιληπτικά, τις εικόνες, ή τα βίντεο) στην ομάδα που κάθεται δίπλα σας στο εργαστήριο. Εξηγήστε τους γιατί σας έκαναν εντύπωση. Ρωτήστε τους στο τέλος της παρουσίασης ποιο από αυτά που τους παρουσιάσατε τους φάνηκε πιο ενδιαφέρον και γιατί.
8. Ακούστε την παρουσίαση της διπλανής ομάδας τώρα. Κάντε τους ερωτήσεις σχετικά με το πώς βρήκαν τα links και γιατί τα διάλεξαν. Πείτε ποιο από τα δικά τους links σας φάνηκε το πιο ενδιαφέρον και γιατί.

Φύλλο εργασίας 3

(Διαφοροποιούνται τα προτεινόμενα κείμενα και οι αντίστοιχες ερωτήσεις για κάθε ομάδα. Οι οδηγίες στην αρχή και το τέλος είναι ίδιες.)

Links και twitter: 1. Στις μεγάλες ομάδες (πεντάδες ή εξάδες)

Τώρα είστε μία ομάδα με τους διπλανούς σας στο εργαστήριο...

Αποστολή σας είναι να συνθέσετε μερικά tweets που να μιλάνε για τα links που έχετε επιλέξει από την προηγούμενη φάση εργασίας σας (βλ. φύλλο εργασίας 2).

Μπορείτε, αν θέλετε, να επισκεφθείτε και αυτά εδώ τα links, εκτός από αυτά που βρήκατε εσείς:

Ομάδα Α: (Τζέιμς Μπλέικ Μίλλερ) [Χρήστος Μιχαηλίδης, Πρόσωπα και Προσωπεία, εφημερίδα Ελευθεροτυπία, 3/7/2006](#) και www.lifo.gr, [Η φωτογραφία της μέρας: Ένα κορίτσι από τη Συρία](#)

Μερικές ερωτήσεις για να σας βοηθήσουν να φτιάξετε το tweet σας:

1. Γιατί η ζωή του Τζ. Μπλέικ Μίλλερ είναι τώρα «εφιαλτική»;
2. Για ποιο σκοπό πιστεύετε ότι δημοσιεύτηκε η φωτογραφία του «Malboro Man» στην Αμερική, στη διάρκεια του πολέμου στο Ιράκ;
3. Για ποιο σκοπό πιστεύετε ότι δημοσιεύεται στο άρθρο που έχετε μπροστά σας στην ελληνική εφημερίδα;
4. Ποιες λεπτομέρειες της φωτογραφίας «Ένα κορίτσι από τη Συρία» σας κάνουν εντύπωση; Για ποιο λόγο σας κάνουν εντύπωση;

Ομάδα Β: 1. Για τις πολεμικές βιομηχανίες [Χρήστος Μιχαηλίδης, Πρόσωπα και Προσωπεία, εφημερίδα Ελευθεροτυπία 4/11/2006](#) 2. Δείτε τη [φωτογραφία](#) που αφορά μερικά παιδιά στην Ταϊλάνδη.

Μερικές ερωτήσεις για να σας βοηθήσουν να φτιάξετε το tweet σας:

1. Γιατί κατέγραψε τους αριθμούς (χρηματικά ποσά) που ισχύουν για τις βιομηχανίες όπλων ο Χρ. Μιχαηλίδης;
2. Γιατί είναι «χρήσιμοι» και ωφέλιμοι οι πόλεμοι για τις χώρες στις οποίες το άρθρο αναφέρεται;
3. Γιατί εντυπωσιάζει η φωτογραφία των παιδιών στην Ταϊλάνδη;
4. Για ποιο σκοπό πιστεύετε ότι δημοσιεύεται;

Ομάδα Γ: 1. Πηγαίνετε σε [αυτή τη διεύθυνση](#) του περιοδικού Schooligans, κάντε **scroll down** και πηγαίνετε στον τίτλο «**Μαθητές**» → Διαβάστε τη συνέντευξη του **Εράν** με τίτλο: «**The wall must fall**» 2. Δείτε τη [φωτογραφία εδώ](#): Μερικά κορίτσια στο Ισραήλ...

Μερικές ερωτήσεις για να σας βοηθήσουν να φτιάξετε το tweet σας:

1. Για ποιο λόγο πιστεύει ο Εράν ότι εξακολουθεί ο πόλεμος μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστίνης;
2. Για ποιο σκοπό θα πρέπει να πέσει το τείχος που βρίσκεται εκεί;
3. Τι ασυνήθιστο κάνουν τα κορίτσια της φωτογραφίας; Γιατί το κάνουν;
4. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, δημοσιεύεται η φωτογραφία αυτή των κοριτσιών;

Ομάδα Δ: 1. www.lifo.gr 16/08/2013, [Κάιρο: Άνθρωποι πέφτουν από την γέφυρα για να αποφύγουν τα πυρά](#) 2. [Το κουτί της Πανδώρας. 2013 Διεθνής Αμνηστία: «Ολική σφαγή στην Αίγυπτο](#)

Μερικές ερωτήσεις για να σας βοηθήσουν να φτιάξετε το tweet σας: ...

1. Γιατί η φωτογραφία και το βίντεο είναι «συγκλονιστικά»;
2. Τι οδηγεί τους ανθρώπους να πέφτουν από τη γέφυρα;
3. Ποιος φταίει για την κατάσταση στην Αίγυπτο, σύμφωνα με τη Διεθνή Αμνηστία;
4. Τι πρέπει να κάνει ο υπόλοιπος κόσμος και η διεθνής κοινότητα, σύμφωνα με την ίδια οργάνωση;

Ομάδα Ε: **Χάρης Καλλέργης, 17/1/2008, Το τελευταίο post του Ταγματάρχη**

Μερικές ερωτήσεις για να σας βοηθήσουν να φτιάξετε το tweet σας:

1. Ο ταγματάρχης Άντριου Όλμστεντ δηλώνει ότι **δεν** θέλει να χρησιμοποιηθεί ο θάνατός του για συγκεκριμένους σκοπούς. Ποιοι είναι οι σκοποί που **δεν** θέλει να εξυπηρετήσει;
2. Γιατί λέει ότι «μόνο οι νεκροί βλέπουν το τέλος του πολέμου»;
3. Γιατί στο τέλος λέει ότι «Αυτό που συμβαίνει είναι πολύ ηλίθιο για μένα και την οικογένειά μου»;
4. Για ποιο σκοπό ο ταγματάρχης ζήτησε το κείμενό του να δημοσιευτεί μετά το θάνατό του;

✓ **Και τώρα η αποστολή σας: Συνθέστε tweets βασισμένα σε αυτά που είδατε και διαβάσατε και στις ερωτήσεις που απαντήσατε. Αν θέλετε, δώστε και το link το οποίο σας ενέπνευσε για κάθε tweet.**

✓ **Δείτε τα tweets των άλλων παιδιών στην τάξη. Κάντε retweet, favorite, ή απαντήστε σε όποιο από αυτά θέλετε...**

- ✓ Ετοιμαστείτε να παρουσιάσετε τα tweets και τα κείμενα (εικόνες, βίντεο) με τα οποία εργαστήκατε στους συμμαθητές σας.
-

Φύλλο εργασίας 4: Προετοιμασία για debate (αγώνα λόγου)

(2 ομάδες την Α άποψη – 2 ομάδες τη Β άποψη, και κριτές)

Για τις ομάδες που θα διαγωνιστούν στον αγώνα λόγου:

A. Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει στη διαπαιδαγώγηση των μαθητών του, ώστε να οικοδομηθεί μια κοινωνία χωρίς πολέμους. (θέση δύο ομάδων)

ή

B. Το σχολείο δεν μπορεί να βοηθήσει ώστε να οικοδομηθεί μια κοινωνία χωρίς πολέμους, γιατί οι πόλεμοι είναι αναπόφευκτοι. (θέση των άλλων δύο ομάδων)

1. Να ορίσετε γραμματέα, έναν για κάθε ομάδα. Ο γραμματέας θα καταγράψει τα επιχειρήματα της ομάδας σας.
2. Να συσκεφθείτε και να βρείτε τα επιχειρήματα για να υποστηρίξετε την άποψη της ομάδας σας.
3. Να επιλέξετε δύο ομιλητές που θα σας εκπροσωπήσουν στον αγώνα λόγου.
4. Τώρα ενωθείτε με την ομάδα που υποστηρίζει την ίδια θέση με τη δικιά σας. Συγκρίνετε τα επιχειρήματα που έχετε καταγράψει και σβήστε αυτά που επαναλαμβάνονται.
5. Δείτε αν έχετε να προσθέσετε κάτι σε αυτά που έχετε ετοιμάσει. Θυμηθείτε: Το πιο σημαντικό είναι να αιτιολογείτε αυτά που λέτε, απλά και κατανοητά, στους συμμαθητές σας.

Για την ομάδα των κριτών:

1. Ορίστε γραμματέα της ομάδας σας.
 2. Συζητήστε τις οδηγίες που θα δώσετε στους συμμαθητές σας για να διεξαχθεί ο αγώνας λόγου: Πόσο χρόνο θα έχει κάθε ομιλητής στη διάθεσή του, με ποια διαδικασία θα παίρνει ο κάθε ομιλητής τον λόγο και πόσες φορές (υπολογίστε ότι κάθε πλευρά έχει τέσσερις ομιλητές), τι κανόνες πρέπει να διέπουν τον διάλογο κλπ.
 3. Τώρα, με βάση τις σημειώσεις που κράτησε ο γραμματέας, συντάξτε ένα κείμενο με τη λίστα των οδηγιών για τον αγώνα λόγου. Πώς πρέπει να διεξαχθεί ο αγώνας για να είναι δίκαιος και για τις δύο πλευρές; Πώς πρέπει να διεξαχθεί για να βγει συμπέρασμα/αποτέλεσμα από τους κριτές; Πώς πρέπει να διεξαχθεί για να τον απολαύσουμε όλοι;
 4. Μόλις τελειώσετε, διαβάστε στους υπόλοιπους τις οδηγίες.
-

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Οι προτεινόμενες άλλες εκδοχές από τη συντάκτρια του σεναρίου δείχνουν να είναι βοηθητικές για τη μείωση κυρίως του χρόνου επεξεργασίας του σεναρίου. Εκ των υστέρων, σκέφτομαι πως, αν επέλεγα ως θέμα συζήτησης για τον αγώνα λόγω την εναλλακτική πρόταση που αναφέρεται στα πολεμικά ηλεκτρονικά παιχνίδια και τις αντίθετες απόψεις πάνω σε αυτά, ίσως, τα παιδιά να κατάφερναν να συγκροτήσουν μια πιο ισχυρή επιχειρηματολογία καθώς το θέμα αυτό τους ενδιαφέρει και τους έχει απασχολήσει περισσότερο.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο είχε ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα και συνέπεσε με ζητήματα της επικαιρότητας. Όπως προείπα όμως, κάθε φορά που θα εφαρμόζεται θα πρέπει να υπάρχει μια ανανέωση και επικαιροποίηση των πηγών από τον διδάσκοντα. Είναι αρκετά μεγάλο και κάποιες από τις δραστηριότητες θα μπορούσαν να παραληφθούν καθώς περιπλέκουν τα πράγματα. Σε αρκετά σημεία ο εκπαιδευτικός πρέπει να εξηγήσει σημεία των κειμένων, π.χ. τι εννοεί όταν μιλάει για τον «Mallbogo Man». Στα θετικά σημεία του σεναρίου είναι η ενασχόληση με το θέμα του πολέμου με πολλούς τρόπους, η ανάδειξη διαφορετικών πτυχών του και οι πολύ αναλυτικές οδηγίες στα φύλλα εργασίας. Νομίζω πως το σενάριο με τις δραστηριότητές του ανταποκρίνεται στους στόχους που είχε θέσει.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[Κατσαρού, Ε., Μαγγανά, Α., Σκιά Α. & Τσέλιου, Β. 2009. Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, Βιβλίο εκπαιδευτικού. Αθήνα. Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.](#)

Κατσαρού, Ε., Μαγγανά, Α., Σκιά Α. & Τσέλιου, Β. 2009. Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, Βιβλίο μαθητή. Αθήνα. Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Κουνέλη, Ε. 2008. *www.ιστορία για τη γενιά του internet.edu*. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο*. ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα. Διαθέσιμο στο: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php> [τελευταία προσπέλαση: 30/8/2013]

Υποστηρικτικό Υλικό των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Π.Ε. Γ΄ Αθήνας, 2012. *Ειρήνη – Πόλεμος Δραστηριότητες* στο ιστολόγιο <http://perivallontikigathinas.blogspot.be> (τελευταία προσπέλαση 23/8/2007).

Χατζιδάκης, Μ. [1982] 2007. Η Αναγκαιότητα του πολέμου. Στο *Μυθολογία και Μυθολογία δεύτερη*. Αθήνα: Άγρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κείμενο στην ολομέλεια του τμήματος:

Η Αναγκαιότητα Του Πολέμου

Ο πόλεμος είναι απαραίτητος.

Για να τυπωθεί όσο χαρτί
Περισσεύει
Για να ξοδευτεί όση αγωνία βρίσκεται
Φυλακισμένη
Για να χυθεί όσο κρασί έγινε ξύδι
Και δεν πίνεται.

Ο πόλεμος είναι απαραίτητος.

Για να πιστέψουμε επιτέλους ότι
Οι κυβερνήτες μας
Είναι φτηνά πορτρέτα των προγόνων μας
Ότι
Στο χέρι μας βρίσκεται μονάχα η τύχη των πουλιών
Κι όχι η δική μας
Για να πιστέψουμε ακόμη πως οι εχθροί
Είμαστε εμείς οι ίδιοι.

Ο πόλεμος είναι απαραίτητος.

Για να πωληθούν σε τιμή ευκαιρίας
Οι σεξουαλικές φωτογραφίες
Για να μην καταφεύγουμε στους αστρολόγους
Να μας λένε το μέλλον
Για να μην γεμίζουμε τους τοίχους μας
Με συνθήματα αμηχανίας.

Ο πόλεμος είναι απαραίτητος.

Για να μας εξαφανίσει από τη Γη
Και να μας μεταφέρει σ' έναν άλλο πλανήτη
Χωρίς Μύθους
Χωρίς Ιστορία
Χωρίς Αναμνήσεις.

Μάνος Χατζιδάκις, ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΑΓΩΝΑΣ ΛΟΓΟΥ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

- Κάθε ομάδα θα εκπροσωπηθεί από δύο ομιλητές. Εφόσον αυτοί οριστούν από την αρχή, δεν μπορούν να αλλάξουν κατά τη διάρκεια του αγώνα.
- Κάθε ομάδα θα έχει στη διάθεση της 10 λεπτά ομιλίας. Όταν μία ομάδα πάρει τον λόγο, θα μιλάει ένας ομιλητής κάθε φορά.
- Τον λόγο τον δίνουν οι κριτές.
- Αν κάποιος από την ομάδα «πεταχτεί» και μιλήσει θα αφαιρείται από τον ομιλητή της 1 λεπτό.
- Κάθε ομάδα έχει στη διάθεση της 5 λεπτά για να διακόψει τη συζήτηση και να συζητήσουν τα μέλη κάποιο πρόβλημα, που θέλουν. Αυτή η διακοπή μπορεί να γίνει όποτε θέλει η ομάδα και αφού διακόψουν τη διαδικασία οι κριτές. Στη συνέχεια η συζήτηση θα συνεχιστεί από εκεί που σταμάτησε.
- Μετά το τέλος του δεκάλεπτου οι ομάδες θα έχουν άλλα 2 λεπτά η καθεμία, για να συμπληρώσουν, αν θέλουν κάτι.
- Οι κριτές θα αποφασίσουν ποια ομάδα είχε τα καλύτερα επιχειρήματα. Θα παίζει ρόλο και ο αριθμός των επιχειρημάτων.
- Η απόφαση των κριτών θα είναι οριστική. Όλοι πρέπει να τη σεβαστούν.